

Mari Nasser
10.1.2022

Valtiovarainministeriö
kirjaamo.vm@gov.fi

Lausunnon aihe: Ehdotus neuvoston direktiiviksi monikansallisten konsernien globaalien verotuksen vähimmäistason varmistamisesta unionissa

Viite: VM186:00/2021

Energiateollisuus ry:n lausunto neuvoston direktiiviehdotuksesta globaalien verotuksen vähimmäistasosta

Energiateollisuus ry (ET) kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Julkiset kuulemiset yhä tarpeellisia

On harmillista, että komissio on jälleen päättänyt esittää uutta lainsäädäntöä ilman sidosryhmille suunnattua julkista kuulemistä. Parhailtaan sekä kestävän rahoituksen taksonomian täydentävä delegoitu säädös että direktiiviesitys globaalien verotuksen vähimmäistasosta ovat kommentoitavana ainoastaan jäsenmailla, ja sidosryhmät on jätetty konsultaatioprosessin ulkopuolelle. Tämä on erittäin huolestuttavaa tulevaisuuden kannalta. On toivottavaa, että nämä tapaukset säilyvät poikkeuksina ja sidosryhmiä tullaan kuulemaan lainsäädäntöprosesseissa jatkossakin. Huolestuttavaa on myös johdannossa mainittu äärimmäinen poliittinen kiire aloittaa lainsäädännön soveltaminen. Valmistelussa olisi aina tärkeämpää keskittyä hyvän säädännön valmisteleminen kuin epärealististen määräaikojen noudattamiseen.

Energiateollisuus kokee, ettei OECD:n tekemä taustatyö ole riittävä peruste hylkäämään sidosryhmille suunnattu julkinen kuuleminen. EU:n esityksen laajuus on muuttunut OECD:n ehdotuksesta, minkä lisäksi edellisestä OECD:n julkisesta kuulemisesta on jo vuosi. Direktiivin tulisi olla mahdollisimman yhdenmukainen OECD:n esityksen kanssa, mitä se ei tällä hetkellä ole. Lisäksi OECD:n esitykseen on mahdollisesti tulossa lievennyksiä niiden maiden osalta, missä verotus on valmiiksi kohtuullisella tasolla. On itsestään selvää, että Suomi on näiden maiden joukossa. Suomen kannalta on välttämätöntä, että mahdolliset OECD:n lievennykset otetaan huomioon EU:n direktiivissä.

Esitys kaipaa selvennystä ja siirtymäaikojen uudelleenmäärittelyä

Mahdollisesti kiireestä johtuen ehdotus on vielä monin paikoin epäselvä ja vaikeasti tulkittava. Energiateollisuus on hyvin huolissaan direktiiviehdotuksen tulkinnanvaraisuuden ja monimutkaisuuden aiheuttamasta hallinnollisesta taakasta ja kohtuuttomista kuluista yrityksille. Eteneminen pilari 2 suhteen ennen kuin pilari 1 sisältö on tiedossa aiheuttaa epävarmuuksia. Lisäksi kotimaisille suurille yhtiöille ehdotettu viiden vuoden siirtymäaika on energia-alan kaltaiselle pääomavaltaiselle alalle äärimmäisen lyhyt tarkasteltaessa esimerkiksi yritysten investointi- tai poistosuunnitelmia. Yhtiöiden investointinäkömän ollessa muistakin syistä sumea, ei sitä tulisi entisestään vaikeuttaa uusien, lyhyellä aikajänteellä voimaan

tulevin direktiivein. Pahimmassa tapauksessa lyhyen aikajänteen muutokset hidastavat yhteiskuntien sähköistymistä ja vaarantavat näin ilmastotavoitteiden saavuttamisen. Siirtymäajan tulisikin olla minimissään 10 vuotta.

Kansallisten erityispiirteiden turvaaminen tärkeää

Eryteisesti energia-alalla laajasti käytössä olevassa omakustannushintaan perustuvassa mankala-toimintamallissa yritys myy tuottamansa sähkön ja lämmön osakkaalleen omakustannushintaan. Toimintamallissa yritysten tavoitteena ei ole tuottaa voittoa tai jakaa osinkoa ja omakustannushintaisesta energiasta tuleva hyöty verotetaan suomalaisten omistajien tasolla. Mankala-periaatteella toimii useita Suomen energiajärjestelmän kannalta olennaisia yhtiöitä ja lähes puolet Suomen sähköntuotannosta tulee mankala-yhtiöistä. Esityksen suuriin kotimaisiin yhtiöihin laajentumisen ja määriteltyjen rajojen liikevaihtoon perustumisen vuoksi on mahdollista, että direktiivi tulisi sovellettavaksi myös mankaloihin. Sen vuoksi mankala-toimintamalli pitää rajata direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

Lisätietoja: Jari Kostama, jari.kostama@energia.fi, 050 301 1870